

STANDARDROUTINER

ÖVERVAKNING AV BEDÖVNINGSEFFEKT HOS FÅR OCH LAMM EFTER ELEKTRISK BEDÖVNING

Mål:

Att övervaka bedövningseffekten genom bedömning av indikatorer för medvetande tills djuret dött.

Ansvar:

Djurskyddsansvarig och personal vid bedövning, länkning och avblodning.

Process

Den personal som arbetar med bedövning, länkning och avblodning bedömer tecken på medvetande hos samtliga djur (100 %), direkt efter bedövning, före länkning samt före och under avblodning.

Den djurskyddsansvariga ska säkerställa att minst 5 % av djurgenomflödet kontrolleras regelbundet varje dag. Kontrollen ska då omfatta minst 10 djur (fler än 50 djur per dag behöver inte kontrolleras, oavsett storlek på slakteriet), stickprovet ska omfatta varje djurstorlek, och utföras på ett sådant sätt att varje personal blir regelbundet kontrollerad. Antalet djur som kontrolleras av djurskyddsansvarig kan behöva ökas baserat på riskvärderingen (t.ex. vid byte av personal, djurslag eller utrustning). Denna bedömning ska pågå från det att bedövningen görs tills djuret är dött genom avblodning.

Kontrollpunkter och kontrollmetoder

Personalen

1. *Direkt efter bedövningen:*
  - Toniska kramper (djuret blir stelt)
  - Djuret förblir stående eller ställer sig upp på nytt
  - Rättningsreflex
  - Vokalisering (bråkanden)
  - Rytmask andning
2. *Direkt före och under länkning:*
  - Tonisk-kloniska kramper (djuret är först stelt och vevar sedan med benen)
  - Rättningsreflex
  - Vokalisering (bråkanden)
  - Rytmask andning
3. *Direkt före och under avblodning*
  - Rättningsreflex

- Vokalisering (bråkanden)
- Rytmask andning

Djurskyddsansvariga (eller den person, med kompetensbevis, som utsetts av djurskyddsansvarig och som har dokumenterad kunskap om bedömning av medvetlöshet)

Bedömning av följande processer:

- a) Tecken på medvetande från genomförande av bedövningen tills döden inträtt, med hjälp av följande indikatorer:
  - Tonisk-kloniska krampor (djuret är först stelt och vevar sedan med benen)
  - Djuret förblir stående eller ställer sig upp på nytt
  - Rättningsreflex
  - Rytmask andning
  - Vokalisering (bråkanden)
  - Reaktion vid nyp i nosen
- b) Hur standardrutinerna följs av personalen, och förmågan och genomförandet hos den personal som kontrollerar bedövningskvaliteten att bedöma medvetande hos djuren.
- c) De journaler som förts över bristande bedövningseffekt och ombedövningar.

Korrigerande åtgärder

Personal

Varje djur som visar något av ovan nämnda tecken på medvetande:

- Djuret ska omedelbart bedövas om. Detta kan göras med reservutrustningen, innan bedövningskvaliteten åter bedöms och djurets släpps ut från bedövningsboxen, länkas eller avblodas.
- Den eltång som resulterade i bristande bedövningseffekt (samt inställningarna för strömstyrkan) bör kontrolleras för att klargöra om den är i behov av skötsel och underhåll innan den används igen.

Djurskyddsansvariga

Om ett eller flera tecken på medvetande ses, och detta inte har upptäckts av personalen, eller om trots att detta upptäckts inga korrigerande åtgärder har vidtagits:

- Be personalen att bedöva och avbloda det aktuella djuret (omedelbart), enligt beskrivningen ovan.
- Bedöm rutinerna vid bedövning.
- Gå igenom standardrutinerna med personalen.
- Genomför internrevision (på lång sikt).

Journalföring (en skriftlig journal bör föras över bedövningsresultaten): Bristande bedövning bör journalföras.

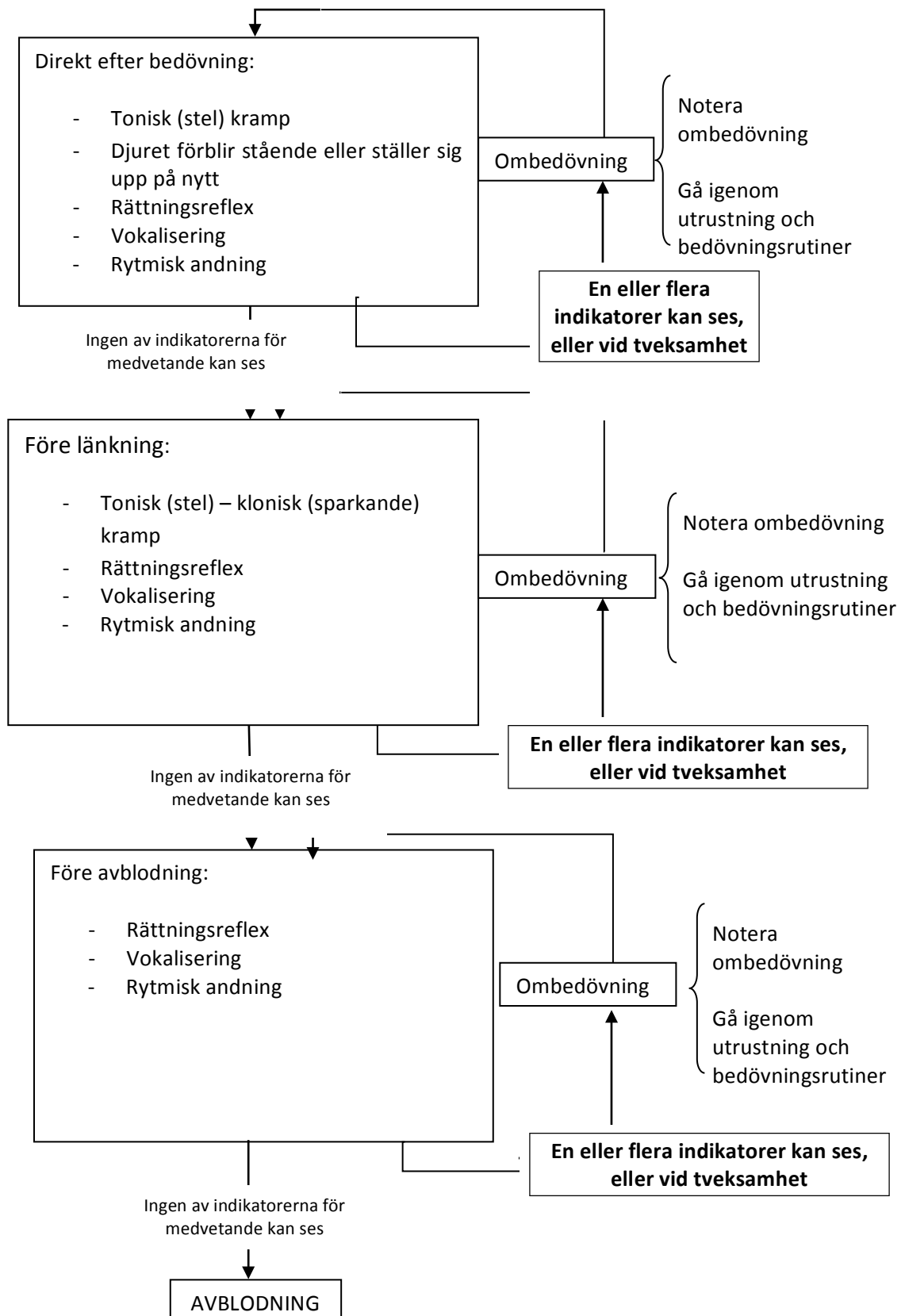
Personalen:

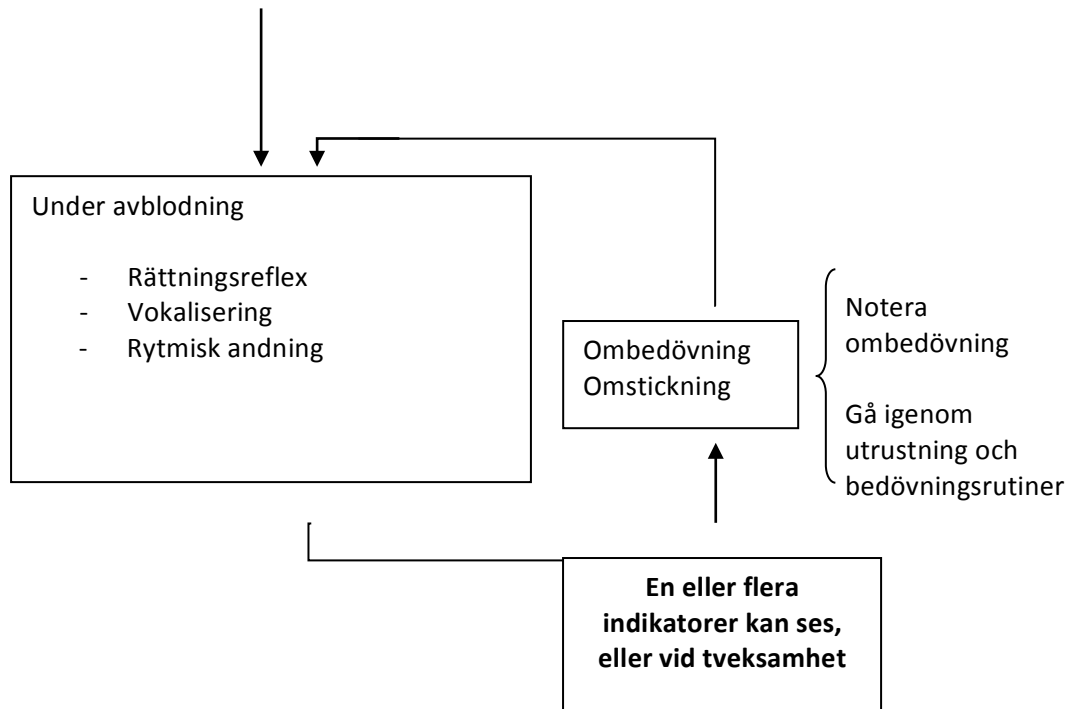
- Djur som visar tecken på medvetande.
- Vidtagna åtgärder.
- Journal över regelbundet underhåll av eltången.
- Djurskyddsansvariga:

Följande journalanteckningar bör föras för de djur som bedöms dagligen:

- Antal kontrollerade djur.
- Antal otillräckligt bedövade djur.
- Antal otillräckligt bedövade djur som inte upptäcks av personalen.

BESLUTSMALL FÖR PERSONAL SOM KONTROLLERAR BEDÖVNING OCH AVBLODNING

BESLUTSMALL FÖR DJURSKYDDANSVARIGA

